

نورۇل يوردى

نورۇل اوجاقلارنىڭ ناسىر افشارى بايلىرىمۇ

جلد : 2 — 22

تەشرىف ئاتى 1928
اۋن ىد ئىجى سىنە

صاى : 11 — 205

(هه دهه) ك فراغماندن خلاصه : — 2 —

كچن مقاله مزده لسانك بر آلت اولديغنى سويلمشدك ؛
بوكون بر آديم داها ايلرى كيده جكز ، ودييه جكز كه
لسان بوندن ده فضل برشيدر : او عين زمانده ادبيات
محفظه سى ومحتواسيدر . مشله يى شموللى بر نظره
احاطه ايتك ، اوزرنده ايشلامك ، وبوندن فائده لر
چيقارمق خصوصنده بوكه لر
بزه كنيش وسرست سا.
حه لر آجورلر !

اگر كله لر يالكز
اشارت دكلده ، عين
زمانده بزه فكرلرى ارايه
ايدن ظرفلر ايسه لر ، او حالده
بتون بر لسانه صريث پيدا
ايتش فكرلك بيوك بر
جامه سى ، مفهوم ملك اولجو .
له ميه جك درجه ده واسع
بر اولكسى ديك دوغرو
اولور . عصرلر ونسللر ،
اينى يا خود فنا دامغالى فكر
دفينه لرني بو بيوك محزنه
برلشدير مشلر ؛ سوكر
يكي عصرلر ويكي دورلر كلش
وبودينه لك اوزرينه قسما
يكي دامغالر باصمشلر ، اونلرى
ده كيشدير مشلر ، وچو غا .
لتشلر ده هه دوشونه باش
اورايه يكي بر تبرع ياميش ،
هه ايجاد صاحي اورايه
كندى فكرينك ، كندى
عرفانك سرمايه سنى قويمش

وبونى احتكارلرله چوغاتمش ؛ فقيرلر بو موجوددن
استقراضلر يامشلر ، وفائده لر جرايتمشلر ، ساخته كارلر
اودونج آلدقلى نقدلرى تاديه ايتك ، يا خود كنديلرينه
ابدى بر خاطر هك ايتك ايچون قالب پارا تسليم ايتمشلر ،
قهرمان قياقتلى حيدودلر و حرايملر يالكز تالانله وياغينه

كنديلرينه برر نام يابه بيلمشلر ، ونهايت لسان كچيرديكى
بيوك اختلاللردن سوكر ، محشم برخزينه اولمشكه ،
هم زنكين ، هم فقير ، ايچنده هم ايني وار ، هم فنا ،
هم قازانمش ، هم قايتاش ، هم سرمايه سنك چوغالاسنه
اجتياج وار ، هم پشين تادياته قابليتلى ، فقط نه اولورسه
اولسون ، ونه سى وار ، ونه سى
يوق ، هه حالده كورولمشكه

سزاخارق العاده بر موجوديت !

هه كتاب بر چيچك ،
وبر نبات طر حيدر ؛ هه
لسان كوز ايچين ، شامه
ايچين ، ذائقه ايچين ، زهرلى
وشفاكار ، بسله يچي وقورو ،
يوكسك وآلچاق ، قدانلر
و آغاچلرله دولو اوجى
بوجاغى بولونماز بر مزرعه در .
بتون بو فدانلر و آغاچلر
دنيا نك مختلف اقليملرندن
كتيريلش ، مختلف نسللر
آيله ديكي لمش ؛ هه سنك
مختلف رنگلرى ، نواعلى ،
طرزلرى وار ... چشيدى
واورنكي چوق بر منظره كه ،
تماشايه شايدان ... !

شيمدى كيم قالفارده ،
جانلى محتواسى بر چوق شى
اوكره تكي وعدايدن بونها .
يتسز مزرعه نك يالكز اولو
چيز كيلرنده اونك حدودلرني
بولق ايستر ؛ و كيم قالفارده ،

احتوا ايتديكى مالزمه اوزى تشكيل ايدن لسانك يالكز
قورو شكلنده توقف ايدر .

ولسانلر بومالزمه سنى ، بو تجهيزاتى ، اونلر
محتوى اولدوغى فكر دولو بيوك مكاني مختلف فسحتلرده
مطالعه ومشاهده ايتك ممكندر . بتون انسانلر ايچين

خ

— 2 —

- بيرونه -

26 مابيس 928

آلديلر سنى بندن ويرديلر يايانچييه ،
حسرتكله دوشدم بن بيك درده ، بيك صانچييه ،
قانلانيري قلب دكل طاش اولسه بو آجييه ؟
قاج بيلدير روزكار بيله قوقوكى كتيرمه يور ..

وازكچرى بر اولاد آناسندن عجبيا ؟
كورولمشى بردينده ، صيفارمى بر كتابه ،
هيچ بريسي آلا بورقوبدومسه هانكي قابه ،
نه قادار دوشونسه مده بوكا عقلم ايرمه يور .

كچور ايشته بيللر دورمادن آغير آغير ،
يا بنم سسسم قيصبق ، يا خود بوكره صاغير .
بن غازييه قوشايم ، سنده اللهى چاغير ،
الى باغلى بكلامك بر فائده ويرمه يور .

صاريجه اوغلو

عارف محمت

عین زمانده ، ملتک آدای اولق ایچین ، آنادولینک
اوزاولادی قاسین و طویلا دینی بتون قیمتلری کندی
لسانه ارجاع ایستین .

بو آله غوری بی بوراده پتیر پیورم ، ویا شقه
برینه کچیورم . ماده مکه بتون برملتک لسانی فکر نرک
حدود سز بر تارلا سیدر ، او حالده بونی مختلف
صنیر لرله ، هریری آیری بر افندی به عائد دها
کوچک بر طاقم اراضی پارچه لرینه آیرمق قابلدن ! بو
منفرد پارچه لر بوقدر مختلف ، و بر برندن بوقدر آیری
اولقله برابر ، ینه هبسی بللی باشلی ایکی مهم ساحه ده
طویلانیرلر ، و بر برینک حدود لرینه اوقدر تجاوز ایتش
بولورلرکه ، اگر بن بر اراضی مساحه جیسی اوله بدم ،
باش دونه سنه اوغرامقدن قورنوله مازدم ؛ بویکی مهم
ساحه دن برینه علملر ، دیکرینه ده علی العاده حیات
دینلمکده در . شیمدی هرکیم ایسترسه ، کلین ، و ،
اوتده هر اساس دستورک ، به ریده هر شایان دقت
طبقه نك ، اوراده هر عجایب دوشونوش طرزینک ،
بوراده هر خصوصی حیات نوعنک ، اوتده هر سه قنک
به ریده هر صنفک کندی اطرافنه چیزدیکی صینیری
ولساننک مالزمه سیله کندیبه آیردینی املاکی ، اراضی
و چیچک طرحرینی اشارت ایستین . و اگر اراضی
مساحه جیسی عین زمانده دولتیله کده واقعه ، بتون
بواهجه لر اردوسنک تکمیل بواقلم اوزرنده نصل بر
تأثیر اجرا ایده جکنی ، بونک اوجهوریت نه فائده لر
کثیره سیله جکنی ، بوتون بویان یانه واوست اوسته ،
اقامت ایدن وطنداش لر آراستنده عائله قومشولقنک
نه بولده تأسیس وادامه ایدیه جکنی ، نهایت نه دولت
قدرتی ، نه ده منفرد عضولرینک حریتی اخلال ایتیه جک
صورتنده هیئت مجموعه بی عمومی قانونله الک او یقون
شکلده نصل اداره و تمثیت ایتک ایجاب ایده جکنی
دوشونوب بولسون . بوراده منفرد عضولر دفته شایان
حررلر در که هریری ، آلتنده آسوده و امنیتی بر عمر
سوره بیلک ایچین کندیبه بر آصها کونوکی و برانجیر
آغابی دیکمش ، آلیله تربیه ایتش و بیوتش ، و البته
بو خصوصی آداملره ، بو ساکن وطنداش لر ارضک
قویو برکوشه جکننده الک فضله ملکیت و قیمت حق
اصابت ایتک ضروریدر ؛ چونکه اورته ده حکم سورده ،
وخرج عالم اولان هررلر ، یازی طرزینک (آرخونت) لری
اوردو قافله لری اکثریتله باشقه لرینک حساب یاشاولر ،
کندیلکارندن بر وارلق کوستره منزلر ، کیمه به ده
و بره جک برشیلری بوقدر . اسکی یونان لساننک بر

مشرک بر سه نبولیک واردر : تکمیل بشر عرفته عابد
معتزلک محفوظ بولندی بی بونک خزینه ، نیم فقط هنوز
طایمیدیم برلسان طرزی وارکه ، بوقارا کلق دهلیزک
آناختارینه اصل او مالکدر ؛ او کلنجه ، قاپینک
مهرینی آچاجقدر ، اورایه ایشیق و بره جک ، و بره
ایچریده کی دفتنه لری کوستره جکدر . بو بزم فلسفه
آنسیقوله دیغزده بالکنز آدینی اوقود یغمز (سه میوتیک) در ؛
بشری روحی کندی لسانندن ده شیفره ایتک .

هرملت بویله اشارت اولمش فکرلر ایچین کندیبه
مخصوص بر تجهیزات آنبارینه مالکدر : بو اونک
ملی لسانیدر ؛ بو آنباره عصرلر مالزمه طاشیمش ، آنبار
موجودی ، آی ایشینی کپی ، کاه چوغالمش ، کاه آزالمش ؛
غیر مساوی خلقلرک آله دوشن بر حکمدار خزینه سی
کپی ، بر چوقی اختلالر و تبدلر کورمش ، قومشو
تالانلریله ، غنیمتلریله زینکینه شمش ، فقط شپهدیکی
هیئتله اوینه منسوب اولدینی ملتک کندی خاص مالیدر ،
واوندن یالکنز اوملت استفاده ایده بیلیر . ایشته
بوتکمیل بر ملتک فکر خزینه سیدر . ملت بحررلری ،
سز بوندن نه قدر مستفید اوله بیلیرسکنز و ملتک بر
فیلولوخی اوندن نه لر کوستره من ، و اونکله نه لرایضاح
ایده من !

بوملی خزینه نك کندیبه خاص اوله رق مالک
اولدوغی هرشی : منشأ ، تاریخ ، و بو خاصلک حقیقی
طرزی ، بوتون بوملی خصوصیتلر ، قحط و برکت دیه
متعدد کوزلره ایستیف ایدیش ؛ کورولمکه شایان
بوتون بو خصوصی قیمتلر یا کوزلک شکنده و یا جئین
جائنده ؛ ایی یاخود فنا دامعلا نمش سکهلر ؛ ندرت لرله
یاخود درونی قیمتلریله یاخود تاریخلریله کندیلری
توصیه ایدن زینتلر ، برلرینه راحتجه یراشمش ، یاخود
برلرینی یادیرغامش شیلر ؛ وضعیتلری صوک درجه ده
جاذب ، یاخود اکره او یاندیریمی صورتلر - و دها
بوزلرله و بوزلرله غریب و عجایب اشیا ؛ هبسی بر ملتک
فکر آنبارنده بیغیلی دور پیور ، ولسانک ایچنده دوغمش
هر شخص بونلری مراقلی قولاقله دیکلمک ایسته بور .
آنجیق شوقدرکه ، بویله برلسان مدقنک موقعی اشغال
ایتمک البته چوق کوچ برشیدر ، چونکه بوموقعه عین
زمانده فلسفه بی ، تاریخی ، و فیلولوژی بی برلشدیرهن
اویج باشلی بر آدام لازمدر ، اویله بر شخصیت که ،
کندی لساننده براوتوریت اوله بیلک ایچین ، اجنبی
صفتیه بوتون قوملری و ملتلری دولاشمش ، بوتون
یابانجی دیللری ولسانلری اوکره نمش اولسون ، و فقط

قىمتى بىر مەكتۇب

فرق سەنەدن بىر ئانادولۇدە تارىخىي تەتقىقات و حەفرىيەتە بولغان بۈيۈك ئىنكاز عالمى سېر و بىليام مېشل رەمىزەي اخىر تەتقىقاتىدىن ئالەم ئىتتىپاقى نەتىجە و قىتئەلىرىنى تۈرك اوچاقلىرى مەركىز ھېتى رەئىسى ھەمدەلەھ صېمى بىكە بىر مەكتۇبلە بىلدۈرۈشەدۇر. تۈركىيىنىڭ علاقىەدار ايدىن و سۈكۈيلى يۈردىمىزكە ئاسكى سا كىتلىرى اولدىغىمىزى اثبات ايلەين بۈمەم و قىمتدار مەكتۇبكە كەلەكە و اصلەھ صادق قالمىق سۈرۈتياھ ياپىلان تەرجەمە سىنى عىنئە نەشر ايدىيورۇز :

استانبول - آرنائوود كۈي

7-11-928

آئەزەدە ھەمدەلەھ صېمى بىكە افندىيە

اكسەلانس ؟

بىر مەدەت ئىچىن نۇر كىيادە ئايرىلمادە اول اسكى ئانامولى ھەققىدە بايرىغىم تەتقىقاتە و نەشر ايتىرىكىم فەكرە كۈندۈرۈلمەكەن ھەققە دۈرۈپ سېلىشە ئىشكەربىمى عەھدە ئىتتىپاقى بىلەنم. ئانامولىنىڭ ئاكە قەدىم سەكەسى يا اسكى نۇر كىلەك نەمما غەنى و ياغۇرۇد اقرباسى بولۇنماھ آسايى بىر اصەل مەسرىپ ايدىلەر. مەشائىرى اسيا قەدەسى اولۇپ ھەزرەت كەزىنىڭ جەنۇب و شەرق ھەلەبىدەر. ھەيئەتلىرى داھا ظەھىرر ايتىدەدە اولۇر ئانامولى بىر كەشە ايدىلەر. ئانامولىنىڭ بۈيۈك بىر قىسمى جەنۇب و جەنۇب غەربى داغلىرى ھەيچ بىز مەھە ھەيئەتلىرىك ادارەسى آلتە كىرەمەشەرى. و قەدىم اھالى اسە رومالىلىرىك قەھمانە قادار ھەر نەوع تەكلىپەندە آزادە، ھەزەرلەر، باشلۇردى. ايتۇنالىلەر، يەنى غەربە قەلەك آسايى صەفەدە مەلۇمەن اولانە ئاكە قەدىملىرى، مەلۇدەدە بىكە سەنە اول بولاسكى ئانامولى نۇر كەلەبە بىكە زىيادە مەسەن مەناسەت اولۇر بولۇنۇرلۇردى. ذاتەللىكەزە ايلەك دەقە بولۇنۇر مەزەجەت ايدە كەتەمەندە بىر نەسخەنى طابەع مەسەب ھەيۈدە مەزەرى واسطە سەلە كۈندە مەكەم. بولۇنماھ صەك دەقە بىكەندە طەبەع اولۇنمەشەدە. اولامەم كەزەتە غەلەبەكە بولۇنماھ قەبول ايتەك مەنى بىلەنمە ايدىرەكە. ئاكە مەھتەزە ھەسەتەتە مەزەقنەزە مەكە مەسەن تەلقى بولۇرۇر طەسەنى رەھبە ايدەرمە اكسەلانس.

بىليام مېشل رەمىزەي

عنوان اویونی بومدعاضی اثبات ایدن بر دلیلدر . چونکه یونانیلر مال صاحبته عین زمانده «خصوصی آدام» و «غیرمحارب و طنداش» آدینی ویرمشلر ، واونی اوردو قوماندانه ، مستبده ، و محاربه مقابل طومشلردر .

دیدمکه لسان انسانلرک ، برملتک ، ادبیاتک بر پارچه سنک ، برمکتیک ، برمحروک فکر محفظه سیدر . شیمدی بو پلاندن ، کوچلکله اولسه بیله ، برآدیم داها ایلری به آتیور ، نظریعی کنیشله تیورم . و کوریورمکه ، مجرد برجهان حکمتی وار ، برملتک ادبیاتی وار ، متفرق علملر وار ، واک اعلاسی ، روحک طاینمایی وار . آنجق بو ساحه لرده دوله شعله درکه ، منفرد برمحروری قاراقته ریله تثبیت ایتک ، اونی علملرک تاریخنده یاشایان ناصیه سیله کورمک ممکن اولور . و آنجق اوزمان مختلف ملتلرک محروملری قارشی قارشی به کتیره رک بربریله مقایسه ایتک ، استحقاتلری طارتمق ، واونلردن کوزلاکک چیزکیلری جالبق قابل اولور . آنجق اوزمان برادبیات دیاری دیگرینک واسطه سیله طانیلیر ، وهر برینه کندی حق و بریله بیلیر ؛ بربری علیه توجه ایدن خصوصتله ازاله ، منازعه لر بر طرف ، مختلف تبعه لرک قارغا . شه لفتندن ، قومشو کله لرک خرسزلفتندن ، و مجاور لسان ایاتلریته پاییلان کیجه باصقیتلرندن دوغما انتظار سزلق رفع ایدیلیر . اوت ، آنجق اوزمان بیهوده

رتبه قاوغالری ، بوش کله محاربه لری ، فکرلرک ابدی هرج و مرجی و تحریفی اورته دن قالدیریلیر . اوزمان حکمتک هر ساحه سی کندیته مخصوص ایشیقده تجلی ایدر ، کندی لسانیه خریطه ده کندیته مخصوص رنگی کندی حدودلری ، وجوغرافیاسنده کندی شهرلری و سکنه سنی ، کندی محصوللری و نظاملری ، کندی آتشی و اوچاغنی آلیر . آنسیقاپه دی ایله علملرک تاریخی داها زیاده وضوح و صراحت کسب ایدر . و میوه لی ایجادلرله زنگینه شیر . اوزمان برملت ایچین ، برعلم ایچین ، و بر محرو ایچین یوز قیزارتان بوتون اصلتسزلکار و فکر سزلسکار طرد و اجلا ایدیلیر ، یاواش یاواش بوتون فنلره صوقولش فکر بوشلنی ، عصرلرک تقویه ایتدیکی یالانچی ذوق ، عللاکک قدسیتنی اخلال ایدن بوشلق ماسکه لری دوشورلر ، اعتبارلری قایب ایدرلر ، وقای دیشاری ایدیلیرلر . اوزمان بر ملتک ، برعلمک ، دوشونه ن برقافانک فکر محفظه سنده غیر لایق هیچ برشیته تحمل ایدیله من اولور . بلکه ده بعضیلری نم بوش برلسان مالزمه سندن بوقدر چوق شی . امید ایدیشه تعجب ایدرلر . شو قدرکه بونلردن شیمدی به قدر نه درجه آزا استفاده ایدلش اولسنه داها زیاده تعجب ایتک اصل نم حقمدر . زیرا «لسانه بشری فکرلرک بروه هیکولی و بتون حکمت و معرفتک محتواسی نظریله بافق» ایجاب ایدرکن ، یازیق که ، بوشیمدی به قادر یا بیلما مشدر .

